

"Застава" излази сваки дан два пута, а недељом и понедељником једаред.

Цена је за Угарску кад се јутарњи и вечерњи лист заједно плаћа на један месец 2 кр. 40 пот. на четврт године 7 круна. Кад се јутарњи и вечерњи лист засебно плаћа: месечно 2 кр. 98 пот. на четврт године 8 круна 75 пот. За Аустрију и све остале земље на четврт године 10 круна.

Народним бројевима од петка цена је: а пола године 2 круне, на целу годину 4 круне, а за стране земље годишње 6 круна 50 пот.

Поједини вечерњи бројеви стају 10 потура.

Телефон бр. 131.

ЗАСТАВА

ЛИСТ СРПСКЕ НАРОДНЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ
(Вечерњи лист.)

ИЗДАЊЕ „РАДА“ ДЕОНИЧАРСКОГ ДРУШТВА У РУМИ.

За огласе плаћа се по 12 пот. од сваке врсте оваких ситних слова.

Уредништво „Заставе“ је у кући г. Ј. Т. Чавића Администрација „Заставе“ налази се у кући, где је Милетићева штампарија у главној ул. бр. 22. Дописи плаћу се уредништву а претплата и огласи администрацији „Заставе“.

Рукописе не враћамо.

Поједини вечерњи бројеви стају 10 потура.

Чек-конто 12008.

Глас из Срема.

Кад су оно неки загребачки самосталци похитали у наш кићени Срем, да бајаги сатру радикале, писала су иста господода по новинама како их народ у Срему с барјацима дочекује, на раменима носи и цвећем обасипа, а све у знак своје велике љубави и верности према њима. Писали су другачије чланке о величанственим аборовима самосталаца у Срему и о највиђенијим људима који су с њима. Говорили су о својој превласти и снази, а радикалима су поручивали да за кратко време неће их нигде ни бити.

Радикали су опомињали више пута те славом опијене самосталце, да не изврћу истину, да се толико не размећу, јер тиме обмањују сами себе, а обвирна јавна могла би их о противном брзо уверити.

Но загребачки диктатори осташе при своме, па тако усијаних глава затекше их и најновији црквени избори. У највећем степену распламтелог партизанског жара имали су обер кнезови из Загреба да изведу своју војску у Срему на бојно поље и да смрве, униште слабакког противника — радикалну странку.

Али већ једну главну битку изгубише, падоше на изборима за епархијску скупштину, а исто ће тако проћи и на изборима за црквени сабор. Мада је федерал-штаб одлучно захтевао од месних организација, да изборне операције изврши сретно, ипак ове нису то могле учинити. И поред све махинације, којој су привикнути самостални војници, бегају и губе се у борби са радикалном странком. А то се донекле даде и разјаснити, јер победити радикале значило би победити народ, што је немогуће.

Паметан свет, који је познавао Србе у Срему, смејао се потхвату шарене војске, смејао се пропалом Куеновцима, Политовим либералима, себичним клерикалима и зауканим самосталцима, који се сјединише и сложише да на овим важним изборима продру, а касније би удесили победу задовољеног плена! Смејао, се јер је већ унапред знао и гледао резултат који је чекао самосталце и савезнике њихове!

Народ српски у Срему, мада му је у селу поп или учитељ самосталац, неће то да буде. И сваки ко му о самосталцима што спомиње, пролази у Срему као незвани гост. Народ има вере само у српску народну радикалну странку, која му је у тешким данима живота била узаница бољег времена, која је и до сада само о добру народа водила рачуна и која се трудила да све оно, што наш народ терети и тишти, отклони и олакша. Он се чврсто држи програма радикалног и оних људи који су позвати да тај програм остваре. — Зато самосталци једнако пролазе како у Иригу, где су одржали први свој велики народни збор, тако и у Добановци где су неколико гласова ометали њихов сјајни збор! Зато свуда у Срему по свима местима не могу самосталне организације које постоје једино на папиру, ни једног човека изборника да пошаљу на биралиште. Зато ће и од сада сав труд загребачког федералштаба остати узалудан и безнадежан!

Народ српски неће дозволити да се у његовој црквеној аутономији створи безвлашће и самовоља, неће пустити да се народни иметак и новац траћи и расипа, него ће служећи се правом својим бранити и чувати и најмању стварчицу народног добра од нападаја грабљиваца и себичња-

ка. А народ зна врло добро ко му искрено мисли, а ко се претвара, па ће према свецу окренути тропар. Зато самосталцима и друговима никад неће цветати у Срему цвеће!

Ово су све факта, која више говоре од целог хвалисавог пискарања загребачких „велеума“ којима су хранили досад своје „верне“. Зато жалимо што су вође из Загреба на своја путовања потрошили силно време и многи новац у Срему, а све бадава.

М П.

Натарошке банке у Банату.

Наш народ живи у врло тешким политичким приликама. Он још не ужива сва она права, која би му по уставу припадала. Политичка слобода је у нас још увек само појам, јер није потпуно остварена. Истини за љубав мора се признати, да и грађани других народности, па и сами Мађари не могу да се похвале уживањем свих политичких права.

Један од најглавнијих узрока овој невољи свих грађана у Угарској, а нарочито народности, јесте чиновничка самовоља, нарочито по селима. Не давно је и шовинистички лист „Пешти Хирлап“ нагласио, да су се чиновници и сувише осилили. Признаје, да су чиновници постали господари народа, а треба да су његови служитељи. Уместо да се старају, да унапређују благостање грађана, они их врло често угњетавају и сметају развитку. Они су ту ради народа, а не на род ради њих. Међ тим они се понашају, као да је народ ту њих ради. Кад овако говоре Мађари, шта ћемо тек ми да рекнемо?!

Чиновници су се могли толико осилити само зато, што је државна управа стала на скров погрешно становиште, да би се бечки уплив одржао. Тиса је угњетавао све независне елементе. Он је управо ободравао чиновништво, да народ притискује и да га држи у шкрипу. Он је тражио од чиновништва, да му у сабор пошаљу послушну већину, која ће слепо служити Бечу. Ако то није могло лепо изћи, радило се силом.

Чиновници су безобзирно поступали и извршавали налог из Пеште, па зато је влада морала и њима да пусти на вољу. Она их је штитила, па ма какво зло учинили. Вармеђашка управа много је слична била пашалуку, а и сада је на многим местима. Велики жупани и поджупани тражили су аран од солгабирови, ови од натароша, а натароши од једног народа. На тај начин постали су солгабирови и натароши велика сила, управо паше и субаше. Знамо да је народ био прописан — и почео се селити у Америку. Солгабирови и натароши умели су да застраше не само онај неук народ, него и оно мало сеоске интелигенције. Ако је који свештеник, учитељ или трговац хтео да помогне народу, глобили су га немилостиво — или су га на извешан начин задовољили... Натарошке и солгабировске плате нису толико велике, — али споредни приходи износе пет, шест и десет пута толико.

У последње је време и наш народ прогледао. Дугогодишња патња осветила га је. Он се је почео челичити. Упознао је боље и законе. За то је и могао да развије у последње време толики отпор чак и у бившој Граници, где су солгабирови оставили стари граничарски систем. Сабљу је

заменио био наџак, батине, глоба. Последња два избора посланика за политички сабор показаше, да солгабирови и натароши не могу више тако лако да пошаљу влади посланике, јер народ је прогледао очима. Не само што народ неће да бира посланике по жељи натароша и солгабирови, него и у општинама тражи своја права и почиње да их врши, и спрема се, да у жупанијске скупштине не шаље више натароше и владине присталице, него људе, који ће га тамо бранити. Док наш народ не буде имао уплива у жупанијским скупштинама, неће бити господар у општини.

Натароши и солгабирови у Банату спремају се, да другим начином обезбеде своју превласт. Ваде, да застрашивање не помаже више. Они се спремају, да народ одрже у материјалној зависности. Зато су решили, да у Темишвару оснују свој новчани завод, који ће бити врло јак. Удеонице тог новчаног завода уложити они главницу натарошких мировинских фондова торонталске, тамиске и кршовске северинске жупаније, а то је врло замашна свота. Ту ће уложити своју половину жупаније и политичке општине. Доћи ће помоћ из Пеште, ако треба. Тим огромним капиталом конкурисали би свима новчаним заводима, нарочито тако-званим народно-ским банкама. Држе да ће новац моћи давати јефтиније, него остале, те да ће свет тамо узимати зајмове. Ко узме пак зајам у њиховој банци, — тај мора бити њихов. Поред тога сви ће натароши бити природни агенти тога завода, јер је и у интересу њиховог фонда. Натароши су пак у свакодневном саобраћају са сеоским светом, па могу да учине врло много.

Нема сумње, овај је завод нова опасност по политичку независност народа, јер ће се њиме и опет учврстити натарошко-солгабировска превласт. Али ипак ће се они преварати у рачуну, ако наш народ буде свестан, а наши новчани заводи схвате своју дужност.

Ко има уши да чује нека чује.

Изборна борба.

Пишу нам из Уљме: Ми смо у четвртак 16. о. м. изабрали 15 изборника, који ће 25. новембра бирати посланике за српски народно-црквени сабор. Изабрали смо саме одлучне радикале. Истог дана био је овде наш досадашњи посланик Мита Клицин. Дочекали смо га најсвећаније и допртали у село. У порти је пред многобројним бирачима положио рачун о раду на сабору 1902. године. Верно и живо је описао родољубив и успешан рад радикалне већине на сабору као и смицалице калуђерске странке. Затим је изнео програм за будући сабор. Говор је пажљиво саслушан и често прекидан бурним повлађивањем, а при крају не беше краја народном одобравању. После тога био је Мита Клицин у Избишту, где је такође положио рачун и развио свој програм.

Пишу нам из Маргитице: Ми смо у четвртак обавили избор изборника. Изабрали су сами радикали, који ће у Уљми гласати за радикалне посланике.

Јављају из Парте, да су изабрали саме радикалне изборнике. У недељу 12. о. м. био је тамо Мита Клицин, досадашњи посланик, којом је приликом положио рачун о досадашњем раду и објаснио програм радикалне странке.

Мохац. (Брзојав.) Изабрани за изборнике једногласно сви радикали Јован Стајевић Јоца Малешевећ, Милутин Аћимовић, Бура Јанковић, Паја Панић, Стева Ђ. Пабулић.

Темишвар. (Брзојав.) Четири изборника радикала избрала.

Панчево. (Брзојав.) На данашњем радикалном вбору одушевлено примљена кандидатура др. Стеве Јовановића и пароха Мите Шајића. Др. Јовановић се примио и на молбу својих бирача и на молбу Марка Вилића, професора, који се само за невољу примио био панчевачке кандидатуре. Др. Јовановић држао програмни говор који је одушевлено примљен.

Велики Св. Миклуш (Брзојав.) Избор изборника обављен. Радикална странка победила.

Пивнице. И код нас се обавио избор изборника и то 3 (16) новембра. Избор је текао одушевлено; јер се и млади одушевили, желећи, да изабрани гласају за радикалне кандидате. Тако су сви одобравали, јер свију бирача и изабраних и јесте та жеља да гласају за радикалне кандидате Куамана Миловановића и дра Јована Радивојча.

Из Нове Градишке: Избор изборника обављен код нас јуче. Изабрано 7 радикала и један? — И он ће с нама. Самостали се трудили да заплету и заведу проповедајући неку алмажанску слогу; и неки наши насели су им и удесили неку алмажанску листу. Но чиста листа наша однела је победу. Самостали су добивали по један и три гласа. О овим петљанијама, које удешава једна уображена величина проговорићемо касније. Из осталих црквених опћина дошле су поуздане вијести, да су изабрани све сами радикали. Успјех о сигуран нашим кандидатима дру. Ђурђевићу и проти Стојаковићу. Изборници са села спремају се да уђу у варош сви заједно у великој колској поворци са многим српским заставама. О самосталском кандидату, штампаном крупним словима у „Новоме“, нико и не помиње амо.

Пишу нам из Бачинаца: Наш парох Јован Бута званично је проглашен као кандидат свештенички од самосталне странке за ердевички срез. Али ми смо одма знали, да то није озбиљно и да је то само ради тога учињено, да се сакрије савез самосталне странке с калуђерима и клерикалном странком. — И нисмо се преварили, јер јучер стаже нашем попи од управе самосталне странке из Загреба по рука, да има одступити у корист архимандрита Зеремког. Мислимо да самостална странка неће тек тврдити, да је и калуђер Зеремски самосталац, а ми сви овде већ знамо ко је и какав је и Никола Фрушић т. ј. част чистацки стари Кујеновац и патријархов и калуђерски човек, па кад самостална странка поред Фрушића напусти свога човека и истиче калуђера Зеремског, онда и најлуђи човек мора увидети, да је самостална странка овде утопила се у клерикално-калуђерску, да је сасвим нема, како ће се и уверити на избору у Ердевику.

Пишу нам из Опатоваца: Овим вам јављам, да смо за Опатовац — Сотин изабрали: Стевана Несторовића и Младена Остојића, који ће гласати за наше кандидате: поп Јоцу Јовановића и др. Рокнића.

Параг. Данас обављен код нас избор изборника. Изабрани су: Душан Шкопарија учитељ, Трива Радосављевић, Ђока Петровић, Давид Бугарски, Павле Мидин, Миша Живанов и Стеван Нићифоров, сви радикали.

Пишу нам из Платичева: Изабрали смо за изборнике, саме радикале који ће гласати за кандидате српске народне радикалне странке. Изабрани су Аврам Симуновић, Рада Матић, Марко Живановић,

Марко Хрњак — Шијачки, Урош Букалов и Јован Јовановић.

Јављају нам из Митровице: После жестоке и јаке борбе наша радикална листа славно победила. За изборнике изабрани све сами чисти радикали. Сва различја самостално либерално-клерикалска удружила се била. Њих су отворено и недовољено потпомагали и органи појединих власти. Др. Јован Костић кренуо је све особље казнице са заповешћу да гласа против нас. Исто тако и све особље судско имало је налог да гласа против нас. Др. Душан Поповић ваљада на основу свог посланичког мандата чинио је моралне пресије колико је год могао. Али све то не поможе, наша листа је победила, а различја са свима својим смицалицама и пресијама пропадоше. Толико вам могу још насигурно јавити да је и избор др. Мите Михајловића сигуран.

Јављају нам из Сегедина: Јуче смо обавили избор изборника, који ће бирати посланике за наш народно-црквени сабор. Изабрано свих 11 изборника радикали, који ће гласати само на кандидате наше странке и то: Александра Тошића и др. Влади слава Манојловића. Противничке листе није управо ни бил, јер на различја отпадоше само по један или два гласа.

Врањевачки изборни срез. Јаша Мркић, који је кандидован за врањевачки срез не може да се прими кандидације. Остављено је изборницима да истагну себи кандидата.

Шандор (18 новембра). Хитам да вам јавим, да смо у данашњој седници изборне скупштине најодушевљеније, једногласно изабрали 4 изборника, који ће 23. о. м. у Стапару бирати посланика за наш српски народни црквени сабор. — Изабрани, сва четворица су и срцем и душом одушевени радикали, који ће као станац камен уз сву праву браћу тврдо и непомућено стојати. А на то су их и присутни бирачи одушевлено и одлучно утврђивали да нам наш српски понос и српски образ не окаљају. — Изабрани су: Младен Мијатов, председник црквене општине; Мита Арачки, Милан Пилић и Милан Ј. Марјанов — црквени одборници.

Јављају нам из Тиса Св. Миклуша, да је у суботу 18. новембра о. г. обављен избор 6 изасланика, који ће бирати у Мокрину посланика за српски народни црквени сабор. И том приликом изабрати су људи, који заступају начело српске народне радикалне странке. Изабрани су: Урош Ђирић председник, Миша Недомачки, Милић Мишковић, Пера Милитарев, Милан Суботицки и Рада Виловеки.

Чуруг (Брзојав.) Изборна борба беше жестока. Победа наша.

Јављају нам да су у Сараболи, Сент-Петеру, Дески, Ђали, Турској Кањижи, Чанади и Црној Вари изабрани сами радикални изборници. Сирог није бирао никог, наред у општини.

Д о п и с и.

Вршац 17. нов. Оснивање Српске Банке у Вршцу. Пишу нам из Вршца: Наша се давнашња жеља остварила. Српски новчани завод основан је. Скупштина и конституисање одржано је 16. о. м. после подне у новој дворници вршачке српске православне црквене општине. Ова је дворница за кратко време била поприште значајних догађаја: прославе 100 годишнице Јована Стерије Поповића и оснивања Вршачке Српске Банке. Скупштина је била врло добро посећена. Не само део нитари из места, него и из околине дођоше, да учествују у првој скупштини српског новчаног завода у Вршцу. Рад је текао озбиљно. По завршеној расправи о правилима приступило се избору управног одбора, у који су изабрани: др. Марко Ранчић, Љубомир Пангић, Васа Петровић, Вел. Ђорђевић-Нанчић, др. Св. Николајевић, Лаза Петровић, др. Славко Ми-

летић, Божидар Поповић, Пера Филиповић, Мита Поповић, Иса Драгић, Сава Томић. У надзорни одбор изабрани су: Мита Клицин, Пера Врговић, Марко Протић, Пера Милорадовић и Мита Ђорђевић-Нанчић. Чим правила буду потврђена, отпочеће вршачка Српска Банка свој рад. Било сретно да Бог да.

Марадик. (Још која о нашем бележнику). Било је већ у јавности доста речи о марадикском бележнику Данилу Кукићу, као и о томе да је због његових прљавштина поднесена тужба жуп. области у Вуковару, и једва једном пре неколико дана обављена је истрага проти њему а на којој је признао да је поштен дужник свију неуплаћених пристобја и да ће их платити. Само не знам од куда и из чега, кад је већ сву швиндлом покуповану земљу распродао и новац у хотел у Сланкамену уложио, а не знам да ли случајно није му жена грунт. власник исте а у питању је и кад ће платити јер ми се чини да остаје веран дужник до гроба а појединца нека вуку за њега и то доста замашну своту, а не зна јадник да ћемо га и ту ухватити те се уверити од кад је хотел на жени му а од кад се датирају неуплаћене му пристобје пак ће бити велике трке.

Но најглавније пак ово да се знаде, шта је све у стању био такав прљав човек учинити те да упитамо жуп. област: смели такав чиновник и даље остати на својем месту, и дали му се сме поверити друга која општина, да у њој продужи свој започети занат? Иза смрти Николе Брадића остала су и три малодобника те и ако није обављена расправа ипак је Кукић купио од тих малодобника неких 8 јутара земље те му сва тројица, а најмлађи тада тек од 10 година, потписаше уговор иако није био нико именован тутором истим малодобницима, те питам како је Кукић дошао до надтиторственог одобрења судбеног стола, о чему ће му се дати прилика да се оправда пред том надтиторственом области, јер је зајео ту сирочад са преко хиљаде форината, ал' да он је био и тутор и сутутор и обергрунтоначар, јер је био кадар све то грунтоначички спровести и препродати неком Жикићу из Карловаца, чијим је новцем и исплатио свој куп од речених малодобника. Ово за цело није још ни један бележник учинити могао и колико сам дочуо, очекује га умировљење, он не зна да може бити и буvara, те се нада да ће жуп. област што пре преузети у претрес списе те га, према заслуги за сва времена лишити бележничке службе а неће дочекати да се обраћамо и високој влади да она реда учини.

Марадиканин.

Черевин. (Битка на Дунаву). Пре неки дан, дође ми до руку лист: „Српјемске Новине“ бр. 91. од 14. новембра о. г. те прелетих оком прве „Домаће вијести“. — Тргох се када спазих наслов: „Битка на сред Дунава“ и помислих: еј тужна и жалосна, да не прелазе Руси, па куда онда! Страх ме али брзо напусти кад сам ту битку почео читати да се догодила на нашем локалном парном превозу Черевин-Футог. Сећам се и знам да нисам тога дана чуо никаквих тонова врти грмљавине ни звеку сабаља, ни вриску добрих коња, тога ради дошав од страха к себи, решам се и прочитах целу ту описану битку. Цео опис битке сличан је са оном нашем изреком: „муње севају, громови пучају, земља се тресе — јер — родио се миш.“

Да би п. т. читаоци, — нарочито они у околици нашег Подунавља умирени били, те да не би од те битке на Дунаву замишљали страхоте као ја што сам — латим се пера до отпишем ту битку како је била: Код нас у Черевину постојећи локални паробродски превоз, припада закупицима Волф и Тростлер.

Пароброд је од најмањих и преважа особе, кола, марву у скели, коју запне подужим ужетом те тако превози преко Дунава.

Особље на парном броду састоји се од машинисте, назови капетана (који је уједно и на корми) и благајника (који је уједно и закупник на чарди на обали Угарске).

Пропис вожње је свака пола часа са наше на угарску страну и обратно; но то чарда недовољава да тако бива.

Та господа уму врло често да по овлашћим гостонама један другог траже и ретко који дан да није видети капетана Едварда како пијан трептен улицом иде на своју дужност. Издавач карата превозник Паја Коњевић — (који нас назива радима) који је био биром, а сада се назива „касиром“ — има рачуна да на обали угарској дуже лађа стоји, јер се онда на његовој чарди више пића троши, ако више не, оно бар толико колико је плата капетана и машинисте. Паја издаје карте, капетан пијан води контролу, и тако се дешава случај да се једном картом и по двапута прелази. Неуредности и

шкандали овога превоза изазивали су овдашње грађане, да су тужбу и пријаву поднели нашој области а за капетана знамо да је отпуштен због пића.

Пре неколико дана био је годишњи вапшар у Футогу, те је тога дана као и други дан силна светица колима и стоком враћала се у Срем кући. Око 4 сата по подне накупио се читав караван на обали угарској, али г. капетантрештен пијан не хтеде из чарде изаћи.

На молбу и опомену више особа па и једног нашег свештеника, не хтеде се капетан ни кренути, тако неки почеше и погрђивати, па тек око 6 сати увече реши се капетан да превезе озеле путнике и стоку. Када се брод кренуо према нашој страни, вукућ за собом препуњену скелу, поче капетан по свом старом обичају продукције, које свет у скели није аплаузом одобрио, него запомагањем и дреком. Зар је онда чудо, ако се човек умета и г. капетана на ред опомене, или видећ и своју главу у торби да и друге мере неупотреби. Капетан на средини Д. нава напушта крму, машиниста (ибетрунџи) пеће да заступа капетана, Лука син Паје касира наваљује сикиром и ножем на путника, овдашњи грађанин и поседник Пера Котлић отима сикиру и нож. Ова паника, тај перед од пијаног превозног особља изазвала је то да је и ако је овдашњи млад човек М. Живковић (како „Сремске Новине“ веле) одвадио шамар пијаном капетану, а то му није првина да га прими; знао је г. капетан овде и у затвору ноћивати кад ноћу иде улицама и прети да ће пудати. Веди се у истом листу да је месар М. Живковић начинио знатну штету на броду, — а та је процењена са 8 круна и та је била учињена услед гурања и разметања самог превозног особља.

Код ситничара овлашњег П. Крагића након битке — вели се у горњем листу — полузан је аузлаг и штета нанешена од 21 К. 80 ф. а то би могло бити да у опште има аузлага код тога ситничара, али случајно је то мали прозор у коме има нешто робе.

Тако је описана битка та на Дунаву.

Грађанство овдашње учинило је најенергичније кораке да овоме нареду на пут стане, те у будуће нећемо дочекати, да један наш Србин лекар из Новог Сада, прелазећи пре неки дан ујутру — када оно јак ветар дувахе, па видив сво особље превозно напито завати: „Боже, предајем душу своју у руке твоје“.

Вести из места и са стране.

Црквена скупштина.

Јуче, у недељу, после свете литургије, била је редовна седница јесење скупштине српске православне црквене и школске општине новосадске. На скупштини је био леп број како чланова скупштине, тако и чланова црквеног одбора. Кад је председник Петар Павловић отворио седницу, учињен је уобичајени помен бившем члану црквеног одбора, покојном Мити Николићу и бившем члану скупштине Аћиму Богдановићу, као и бившој вредној овдашњој учитељици, пок. Мари Рајковић, рођ. Милић. Затим је изнесен на дневни ред: Прорачун за 1907. годину, који је примљен једногласно са предлогом К. Миловановића, да се за школску књижицу предвиђена свота 140 К. повиси на 200 К. — Затим је прочитан исцрпан извештај месног школског одбора о раду му и просветном положају, који је без примедбе узет на знање, као и исцрпан извештај привременог школског управитеља К. Миловановића, чији предлози су такође једногласно примљени, наиме, гледе отварања нових школа у вароши и на селацима, гледе посебну дворницу за школска учила и заједнички рад свију чиниоца што се тиче подизања важности школе и цркве и неговања побожности. — После тога је извршен избор школског управитеља, те је на 6 година поново изабран К. Миловановић, досадашњи привремени управитељ, који је од 74 присутна члана добио 68 гласова. — Примљена је великом већином гласова од члана Петра Попадића предложена измена основног писма за задужбину Ђ. К. Јовановића, да се, наиме, половина прихода те задужбине употребљава на одржавање овдашњих српских народних основних школа. — За питомца задужбине пок. добротвора Стевана Николића, изабран је једногласно по којников рођак Н. Николић, ученик српске велике гимнзије новосадске. — Од-

ређено је 400 К у корист поучних и забавних села за народ и за наставку биоскопа у ту сврху. — Одобрено је петогодишњи доплатак неким учитељима и учитељицама и отпис неугонива парохијала. — Затим је извршен избор петорице чланова за потписивање скупштинског записника и седница је затворена.

† Стеван Милетић.

У суботу 18. нов. у вече умро је у Новом Саду у 70-ој години живота Стеван Милетић. Покојник је живио све до пре мало година у Нештину, (Срему.) Има ли кога, ко није знао његову гостољубиву кућу и није знао његово искрено одушевљено Србовање. Волео је, помагао је и заузимао се за све наше народне установе. Последњих година живио је код ћерке своје удове гђе Зорке Лазичке и био одговорни уредник „Врача Погађача.“ Погреб овог честитог Србина биће данас у понедељак 20. нов. у 3½ сата по подне. Покојника ће опојати у успенској цркви, а саранити на успенском гробљу. Лака му црна земља! Он је то заслужио.

Укидање смртне пресуде у Србији.

„Политичка Кореспонденција“ има ову вест из Београда: У министарству правде сад се претреса питање о укидању смртне казне, јер то одговара и духу програма радикалне странке, али се страхује, да се остварењем ове реформе не увећају разбојништва, која се, због самих земљишних прилика, до сада нису могла сасвим искоренити.

Београдска прослава.

На синојној седници општинског одбора решавало се о детаљима прославе стогодишњице првог освојења Београда. Као дан прославе утврђен је 30. новембар, када је и крајева слава. Решено је даље, да се на тај дан осим што ће се приредити парастос борцима, који су изгинули при освојењу Београда, положити темељ за једну болницу и за једно народно купатило. Даље да се тога дана објави отварање једнога азила за убоге и да се унесе у прорачун једна сума за подизање радничких станова.

Муслиманска омладина делегатима Хрватске и Славоније.

Муслиманска академска омладина из Босне и Херцеговине у 3-гребу упутила је делегатима Бианкинију и Красојевићу у Будимпешту следећи телеграм: „Исламска омладина из Босне и Херцеговине апелује на домољубе Ваших велеможности, да бисте у високим делегацијама осудили апсолутистички режим у окупационим земљама и понижујући одговор министра Буријана на представку земљовласника споменутих земаља и одлучно затражити промену садашњег режима у конституционални. — Уједно наглашћујемо своје, по окупацијоној управи девазуирано право, да нам се већ једном реши верско просветно питање.“

Српске саламе.

Писму из Београда: Кланично друштво инсталирало је нарочито одељење за израду салама, које неће уступати миланској и сегединској роби ове врсте. Машинерија је инсталирана, нарочити стручни радници су доведени, и рад је већ почео. Одељењем руководе два млада и вредна човека, Талијан Ђерини, члан једне овакве фирме на страни, који је израду салама покушао пре годину дана код нас са лепим успехом; и млади београдски корбасичар Драгутин Лазаревић.

Српски Учитељски Конвикт у Новом Саду

примио је у новембру т. г. ове чланарине и прилоге: Од Лазара Вукотића из Ст. Футога чланарине 10 К. — Од Светозара Вукашиновића из Петрова чланарине 24 К. — Од Бранка Петровића из Прага у име уписнице 2 К и чланарине 8 К. — Од Шандора Тапавице из Шајкашлова чланарине 10 К. — Од Стевана Радића, равнајућег учитеља из Ирига чланарине 20 К. — Од дра Давида Коковића из Сомбора друштвену обвезницу бр. 892. у вредности 10 К као прилог. — Од Новака Полова, трговца у Мошорину 3 К и од гостију му 6 К 10 пот. у име свечарског прилога, што је скупио и послао тамошњи учитељ. — На свима овим прилозима захваљује управа.

Убијство у Загајци.

Прошле недеље завадили се у крчми браћа Панин Љубомир и Жива, са Благојем Владисављевићем, кога су си ножевима и секиром толико измрцварили док није јадник душу испустио. Убице су ухапсили где их очекује судска правда за њихово зверско дело. Еј Србине тужни, па докле тако.

Брзојави „Застави“.

Стигли 20. новембра.

Откриће Андрашијева опоменика.

Будимпешта. Јуче је било откриће Андрашијева опоменика у присуству краља, чланова краљевске куће, министара, дипломатских заступника, хрватско-славонског изасланства и изасланика из свију жупанија. Овечани говор држао је Коломан Сел. Затим је одговорио краљ, да се са захвалношћу сећа непролазних заслуга Андрашијевих за краља, отаџбину и монархију. Изразио је наду, да ће Андраши, који је не само у угарском политичком животу, него и у спољној политици монархије створио нове основе, које још и данас постоје, — служити за узор потомству. Председници посланичке куће и горње куће положили су венце. Краљ је изразио своје признање вајару Зали.

За недељни одмор.

Будимпешта. Млинарски радници обуставили су јуче посао, да би извојевали недељни одмор. Неће недељом све дотле радити, догод се не заведе недељни одмор.

Железнички судар.

Велики Варад. Између железничких станица Холода и Рогова сударио се теретни воз са особним. Погинуло је 3 особе, 4 су тешко, а 20 лако озлеђене. Холодски станички шеф, који је крив због судара, суспендован је.

Угарски сабор.

Будимпешта. Посланичка кућа је усвојила предлог Бернатов у погледу опћег поскупљивања. Народносни посланик Манију најављује, да се поступак потпредседников у прошлој седници, када му није дао реч, противи саборском реду и досадањем обичају. Њему се учинила неправда, јер је министар напао народносну странку као никад до сада, а није им се дала реч. То не одговара непријатности Одбија напад Полоњијев, да су народности у духовној заједници са спољним непријатељима Угарске. — Председник позива Манију, да се не упушта у никакву полемiku. Манију тражи за то дозволу од сабора. (Вика. Немир.) Већина му дозвољава. Манију одбија инсинуацију, као да народности уједињује мржња против Мађара. Векерле одговара, да су народносни посланици у великој мери употребљавали слободу говора. Народности требају да су трпељиви према Мађарима. Узајамно поштовање ће их ујединити и тада ће се слагати. (Допадање.)

Изборна борба.

Ст. Паланка. Наши сви изабрати. Живео Миловановић!

ИЗЈАВА.

Хвала бележнику Данилу Кукићу, који нам је пре неки дан послао 249. број „Браника“ у којем се прославио својим, ал' несланим, приосланим, те нас бар донекле обавестио и нагнао да јавности предамо изјаву следећег садржаја: Да би и ми не само као општинари, него и као парохијани ове парохије, а на које се Кукић позива, могли дати јавна и срдачна израза нашег поштовања спрам рада нашег г. пароха Јована Чичулића како у светој цркви, тако и ван ње, то смо и путем јавности изјављујемо своје потпуно задовољство, како на његовој будној свести при заштити свију нас и наших интереса у мору ове туђинштине, тако исто и при опхођењу са свима нама, било богатима или сиромашнима, а још веће задовољство на вршењу свију његових свештеничких дужности. Те одбијајући с наше стране све гнусне и гадне подвале бележника Кукића, како проти нашем господину пароку, тако исто и против Ђорђу Везмару, нашем учитељу, молимо их да истрају и даље сваки на свом пољу не обавирују се ни на чије подвале а најмање Кукићеве, који жали наше свесрдне поклоне у пилићама, те му расту зазубице.

У Марадику, 12. новембра 1906.

Милан Савић в. р., председник и опћински одборник; Милош Бабајић в. р., подпредседник и опћински одборник; Јован Одабашић в. р., месни судија и опћински одборник; Љубомир Пауновић в. р., опћински одборник; Ђока Татић в. р., опћински одборник; Живан Живковић в. р., татор; Мита Петровић в. р., татор; Стеван Брадић в. р., Лазар Обрадов в. р., Миливој Брадић в. р., Тодор Савић-Вада в. р., Петар Брадић в. р., Мита Поповић в. р., Светозар Бабајић в. р., Лазар Татић в. р., Кузман Маричар в. р.; Алекса Татић в. р., Милан Брадић в. р., Недељко Вуков в. р. Крста Татић в. р., Петар Верначки в. р., Јован Галичић в. р., Иљин Вуков в. р., Сава Ратковић в. р. и Војин Брадић в. р.

Куфеково

Дети особито напредују од
мама и немају никаквих бо-
лести при сисању.

Особито је добро за случај блу-
вања, запаљења прена, пролива
и т. д.

У земљи и иностранству
много хиљада лекара пре-
поручују га.

Дечије
брашно

Најбоља храна
за здраву децу и ону, која
пате од стомака.

Може се добити у апотекама и
дрогеријама.

Фабрика дијететичке хране
R. KUFEKE
WIEN I. U. BERGEDORF-HAMBURG.

Куфеково

704

За Скотову емулсију

издати новац, увек је добар засад учињен, јер здрав-
ље увек више вреди од богатства. Скотова емулсија
се прерађује из најфинијег норвешког медецинског
рибљег сејтина из јетара, те су изрично ти најбољи
састојци узимају за прераду Скотове емулсије. Овај
особити начин прерађивања Скотове емулсије је
посао 30 годишње искуства и студије. Тај производ
има ванредну снагу дејства и постиже брзо успехе,
где се треба болест да савлада или разорављује
последнице болести да спречи. Са обичним рибљим
сејтином се ни близу не да постићи исти сигуран
успех као Скотовом емулсијом.

Рибар с великим ослићем (Dorsch)
знак је гаранције за прави Скотов по-
ступак.

Кад се позовете на ове новине и по-
шаљете 75 потура у поштанским марка-
ма, послаће вам уз плаћену поштарину
боцу на пробу.

Dr. Emil Budai, „Stadtapotheke“
Budapest, IV. Váci-utca 34/50.

Једна боца на пробу уз плаћену поштарину.
Цена оригиналној боци К 250.

1227 2-5

Добија се у свима апотекама.

Мешовите робе трговина

МИТЕ Ђ. ПАЛИЋА

код „Златне Купе“ у Панчеву
потребује два млађа помоћника, који одма
могу ступити 1613 1-1

Прочитај Србине прочитај и немој ме мимоићи!

Опраштајући се са Новим Садом јављам
свима пријатељима, познаницима у месту и
околини, да сам данашњим даном предузео

ГОСТИОНУ

„КИР МИТЕ“

у Сремским Карловцима, преко пута од
патријархове резиденције и „Народног
Дома“.

Препоручујући моју гостиону, част ми
је поштов. путујућу публику извести,
да ћу добром кујом, природним сваковрс-
ним пићем: вином, пивом, ракијом и кавом
увек на услузи бити, те ћу се бринути,
да оправдам поклоњено ми поверење. —
Послуга брза и тачна.

У тој нади молим за многобројну по-
сету моје гостионе код „Кир Мите“.

У Карловцима, 16. (29.) нов. 1906.

Са високоштовањем

Сава Стојановић — Штука
гостионичар код „Кир Мите“.

1697 3-3

Сремске шљивовице,

коју производи и препоручује свој вла-
стити производ

Душан Тодорић,
Стара Пазова (Срем).

1470 11-20

СРПСКА ШТЕДИОНИЦА У РУМИ

(деоничарско друштво)

ставља овим на знање да ће од 1. јануара
1907. год. отворити!

1. коло редовне недељне штедње.

Уплата износи 50 потура по уделу и
траје 3 године т. ј. од 1. јануара 1907. до 31.
децембра 1909. год.

Упис траје од 1—20 децембра о. г. п. н.
у заводским просторијама за време званичних ча-
сова. Сваки улагач може уписати удела колико
хоће. Сва остала упуста добиће улагач код
уписа.

Рума 23. новембра 1906.

Управа

Српске Штедионице у Руми
(леснич. друштво).

1579 3-3

Главни уредник Јаша Томић.

Одговорни уредник Константин Брадаровић.

Српска штампарија дра Свет. Милетића у Новом Саду

Др. Ђ. Трифковић

варошки болнички лечник вратио се
с пута, и прима болеснике од 9—11
сати пре подне.

Нови Сад, главна улица бр. 21.

1585 3-3

НОВО ОТВОРЕНА

помодно-мануфактурна и платнарска трговина

Дунђерова и Ралетића

„код златног
орла“ у Новом Саду, „код златног
орла“.

на ћошку главне и ћурчинске улице

преко од епископског двора.

Велики избор свиле, штофова за мушка и женска
одећа, сваковрсних парана, делена, батиста, ципа,
зефира, молдона, паркета и вонофоса; за тм:
атласа и сатена за јоргане, штофаних и чипканих
завеса, гарнитуре за постеље, готових јоргана у
разним бојама, коначног и памучног платна и ши-
фона по разне цене.

Цене су врло умерене и утврђене, послуга
солидна, брза и тачна.

Нарочито упозоравамо п. н. грађанство на

велики избор у мушким штофовима.

Молећи да нас посетом удостојите

јесмо с особитим поштовањем

1441 18-20

Дунђеров и Ралетић.

ГВОЖЊАСКА ТРГОВИНА

Јустава Простеника

у Чакторњи

тражи помоћника, који говори три земаљ
са је зика. Ступити може одма 1566 3 3

КУЋА НА ПРОДАЈУ

У НОВОМ САДУ

у Тоткалмановој улици број 9. продаје се
из слободне руке. Упитати ваља у истој
кући код

1602 2-3

уд. Јелене Илићке

П О З И В

на уписивање у „Занатлијски-мировински фонд у Кленку“
(СРЕМ).

Овим се сваки самосталан занатлија који поседује обртну дозволу позива, да се што пре у наш
фонд за члана упише, који ће му у очигледним данима и великој мери у помоћ притећи.

Ми ћемо овде само главније тачке из правила означити, а како иста одобрена приспу послаћемо
сваком нашем члану са потврдом на њима да је за члана примљен.

- 1.) Сваки члан при упису плаћа једаред за свагда у име уписине 2 круне;
- 2.) Чланарина сваке године 2 круне;
- 3.) Месечна мировинска и болесничка приноса 1 круна и 60 фил.
- 4.) У име завештине горњих приноса недељно 10 фил. и то за сваку завештену недељу до
6 недеља, јер након тога рока брише се из чланства.

Сваки пак члан ако оболе добиће дневно 1 круну 50 фил. докле мировински фонд не ступи
са капиталом у живот а то је за 5 година дана од одобрених правила. Након тога рока ако члан оболе
или остари, те за рад неспособан буде, добија прописану мировину месечно унапред и то: ако је до-
тични био чланом и пристобје тачно уплаћивао:

од 5—10 година годишње	240 круна
" 10—15 "	300 "
" 15—20 "	360 "
" 20—25 "	420 "
" 25—30 "	500 "
преко 30 "	600 "

Надаље, после смрти умировљеног члана добија му заостала удова и сирочад половину његове
мировине и то она деца која су испод 14 година стара.

Члан за време болесничког и мировинског приноса док ужива не плаћа осим чланарине ника-
кових приноса. Сваком члану умировљеном има месечно за мировински фонд удовица и сирочади му
се одбијати 50, 60, 70, 80, 90 фил и 1 круну, према горњим свотама мировинским.

Остало је све у правилима означено и осигурано.

С тога браћо занатлије! упишите се чим пре у овај корисни наш завод у којем све занатлије
према нашим правилима, наше монархије приступа имају.

Уписнину треба заједно са „очитовањем“ слати на Стеву Клајна, привременог благајника у
Кленку или Никољу Косијера, привременог председника у Кленку, који ће друштвену потврду
о том сваком слати.

Како правила од високе владе стигну а број чланова од 500 упишу се, сазваће се главна
скупштина свих уписаних чланова на организацију дела управе и позвати на уплату чланарине и те-
кућег мировинског приноса.

Услед непознавања свих г. г. занатлија слаће се у већој количини наша очитовања и позиви
на познате нам у свакоме месту који ће нам као повереници бити и пописивање обавити.

С брзетким поздравом!

У Кленку, месеца октобра 1906.

1602 1-3

ОСНИВАЧКИ ОДБОР.